

**A PEU
DE CARRER**CATALINA
Gayà

ALBERT BERTRAN

►► Altar de Sant Pacià, al carrer que porta el seu nom, al centre de Barcelona, ahir.

Sants i marededéus espïen al carrer

A Barcelona, alguns sants i marededéus que viuen en esglésies –en altars o en cúpules– també apareixen al carrer i, es diria, que gairebé es barregen amb el poble. Més que conviure, espïen, des de façanes d'edificis anònims, els que caminen arran de terra. «La seva presència a la ciutat només s'explica per la devoció externa del qui abans era el propietari de l'edifici. Ara algunes fornícules han desaparegut perquè s'han ensorrat edificis i d'altres estan buides», explica el sacerdot **Antoni Oliver**.

És molt estrany, pensa aquesta cronista, que encara no existeixi a Barcelona una ruta de sants i marededéus. Barcelona s'acostuma a contar i versionar a ella mateixa de tots els monòlegs possibles: hi ha la Barcelona feminista, la Barcelona republicana, la Barcelona de Gaudí, la ruta de Pepe Carvalho, la del 1912, la de l'Illa de la Discòrdia...

Oliver distingeix entre les grans fornícules com la que hi ha a la façana principal del palau de la Generalitat –un Sant Jordi que data del 1860 i que és obra d'**Andreu Aleu**– i aquelles amb què es troba qui camina, i que acostumen a ser exvots o representacions a l'espai públic de la religiositat familiar. Anomena tres

carrers: el de Petritxol, on hi ha una marededéu de la Mercè; el carrer de Sant Pacià, i el de la Baixada de Santa Eulàlia.

Buscant aquests tres altars a l'aire lliure, aquesta cronista apunta que és cert que a cada sant, o marededéu, li toca vetllar per alguna cosa. Al carrer de Petritxol, en una fornícula sòbria hi apareix la marededéu de la Mercè. De nit, assisteix a l'anar i venir de les noies del carrer i dels turistes. Ells, cada vegada més joves i bor-

La marededéu de Petritxol és de 'successos', i la via, una drecera de lladres de la Rambla

ratxos, i elles, cada vegada més joves i més tractades com a objectes d'un sol ús. Aquesta és una marededéu de *successos*, perquè aquest carrer també és una drecera de lladres que roben a la Rambla i es perden corrent amb sabatilles de marca pel Gòtic.

A la Baixada de Santa Eulàlia, hi ha una santa amb un altar que és dels més bufons de la ciutat. La marededéu forma part del circuit turís-

tic que és la catedral, la plaça de Sant Jaume i la plaça de Sant Felip Neri. Fa uns anys, Eulàlia apareixia vetusta i coberta de pols. Va rejuvenir. Algú li va posar guapa i li va canviar les flors –de plàstic– i ara és santa viatgera perquè vola als mons virtuals de turistes japonesos, francesos o italians. Per alguna cosa va ser la santa de Barcelona. Els guies ja narren la seva presència.

Al carrer de Sant Pacià qui ocupa la fornícula és un sant. Es llegeix en una placa que una coral de canaris el va restaurar el 1994. L'hagiografia situa el sant Pacià com a pare de l'Església catòlica. Des d'aquest altar, el sant comparteix façana amb llençols gastats i pobresa a la vista. Algú li va col·locar unes flors de plàstic roses. Són pocs els que aixequen la vista per mirar-lo. La cronista l'observa i un noi, per fi, se'l mira i se-gueix sense sorprendre's.

A l'església de San Juan Chamula, a Mèxic, els indígenes chamulas van baixar els sants arran de terra perquè l'església es va incendiar i, com que no van trobar el piròman, els van culpar a ells. Els d'aquesta església chiapanenca són sants de la mida dels homes. Les Carmes, Antonis i Mercès de Barcelona són sants i marededéus del santoral mediterrani. Són petits i es camuflen segons la necessitat del moment. Una cosa pròpia del caràcter mediterrani. A Mallorca o a Gènova, sants i marededéus entren i tot a les cases en capelles domiciliàries. Són sants i marededéus de saló. ≡

apiedecalle@elperiodico.com